

Saulėta, diena 25°, naktį 20°
Saulė teka 7:11, leidžiasi

VOL LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Gruodžio-December 17 d., 1973 m.

Kaina 15c

296

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1 - 6100
Over One Million Lithuanian In The United States

ATIDĖTA ŽENEVOS TAIKOS KONFERENCIJA

SAUSIO 6 TEKS PASUKTI LAIKRODĮ

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmai šestadienį priėmė įstatymą, kuris duoda prezidentui plačias teises kovoję su energijos krize. Prezidentas dabar turi teisę per savo vyriausybės agentūras sumažinti elektros naudojimą, skirstyti skystą kurą, įvesti jo normavimą, racionalizuoti paskirstymą. Įstatymą teks suderinti abiejų rūmų konferencijoje. Senatas pritarė 55 mylių greičio ribai Amerikos keliuose. Šis greitis įsigalios po dviejų mėnesių nuo įstatymo pasirašymo. Atskiros valstijos galės įvesti dar žemesnes greičio ribas, tačiau tos valstijos, kurios nesilaikys 55 mylių maksimumo ribos, negaus iš federalinės valdžios pinigų keliams tiesti.

Prezidentas jau pasirašė dienos šviesos taupymo laiko įstatymą ir jis įsigalios nuo sausio 6 d. Visi turės pasukti laikrodį vieną valandą pirmyn, sekmdienį 2 val. ryto, sausio 6 d. Šis laikas liks nekeičiamas iki 1975 m. spalio mėn. Išimtis daroma Havajams, Puerto Rico ir Virgin saloms.

Dienos šviesos taupymo laikas duos vieną valandą daugiau šviesos vakare, žmonėms sugrįžus iš darbų. Oponentai įrodinėjo kongrese, kad vaikams teks tamsoje išeiti iš mokyklų ir laukti tamsioje autobusu.

Illinois valstija energijos krizėje laikosi geriau už kitas, nes valstija turi daugiau už kitas branduolinių atominų jėgainių. Illinois nelaukia elektros srovės sumažinimo, kaip kitos valstijos. Kalifornijoje, Los Angeles jau nuo penktadienio sumažins energijos tiekimą 10%.

Commonwealth Edison bendrovė grįžta, kad ji iš anksto pramatė galimą krizę ir nutarė investuoti lėšas į branduolinius stotis. Apie 90% bendrovės stotčių Illinois valstijoje yra arba atominės ar anglinės varomos, todėl jos nepriklauso nuo skysto kuro. Amerikieji apskritai tik 5% visos energijos yra gaminama atominėse jėgainėse, o Illinois valstijoje net visas trečdalis energijos ateina iš atominų jėgainių. Illinois turi 6 atomines jėgaines, kada New Yorkas turi 4, o Wisconsinas, šiaurės Karolina ir Pensilvanija turi po tris. Iš viso Amerikoje yra 39 atomines jėgaines. Illinois elektros bendrovė sako, kad iki 1980 metų pusė visos Illinois elektros bus iš atominų jėgainių.

Banditai paleido jaunąjį Getty

ROMA. — Pietinės Italijos miesto Lagonegro policijos įstai-gon atvyko nuvargęs, išblyškęs 17 metų jaunuolis ir pareiškė esąs John Paul Getty III-sis, kuris dingo Romoje prieš penkis mėnesius. Jo dešinė ausis buvo nupiauta. Policijoje jaunuolis gavo šiltą vakarienę, vėliau iš Romos atvyko jo motina.

Jaunasis Getty yra anūkas multimilijonieriaus, naftos šaltinių savininko J. Paul Getty. Banditai buvo pagrobę jaunąjį Getty liepos mėn. ir reikalavo už jo paleidimą kelių milijonų dolerių. Sakoma, kad jie tuos pinigus gavo. Prieš tai banditams reikėjo nupiauti savo įkaito ausę, kad jo motina patikėtų, kad jos sūnus tikrai pagrobtas.

Jaunasis Getty maišėsi Romos hipių kolonijoje ir jokio rimto užsiėmimo neturėjo. Jis papasakojė policijai, kad banditai jį slapstė, veždami iš vienos vietos į kitą.

IŠ VISO PASAULIO

NEW DELHI. — Amerika ir Indija pasirašė sutartį, kuria Amerika sutinka atiduoti Indijai nemažą sumą pinigų — Indijos skolą Amerikai už praėjusius duotus kviečius ir kitus maisto produktus. Suma siekia 2.2 bil. dol. vertės rupijų, kurias Indija per eilę metų sudėjo savo bankuose Amerikos sąskaitoje. Per ateinančius penkeris metus Indija tuos pinigus galės naudoti įvairios vyriausybės programoms: žemės ūkiui, butams, sveikatai ir švietimui. Dalį pinigų — 1 bil. rupijų Amerika pasilikė savo ži. nioje ambasados ir konsulatų išlaidoms padengti. Laukiama, kad ši sutartis pagerins Amerikos-Indijos santykius.

WASHINGTONAS. — Gynbos departamentas ruošia naują karinio elgesio kodeksą, kuris pakeis dabar esamą, jau 20 metų turintį kodeksą, priimtą po Korėjos karo. Vietnamo karo patyrimai ir belaisvių amerikiečių elgesys komunistų nelaisvėje parodė, kad karinio elgesio taisyklės buvo laužomos. Kilo mintis peržiūrėti senas taisykles ir priimti naujas. Šis darbas užtruks 8 mėnesius.

WASHINGTONAS. — Po Kalėdų prezidento Nixono šeima važiuos į Floridą, tačiau neskris lėktuvu, bet važiuos traukiniu, tuo prisidėdama prie skysto kuro taupymo.

NEW YORKAS. — Vyriausybės Aplinkos Saugojimo įstai-ga davė leidimą New Yorko elektros bendrovei Consolidated Edison deginti akmenis anglių jos Staten salos jėgainėje. Panašus leidimas duotas keturioms New Jersey jėgainėms.

NEW YORKAS. — Žurnalistas Earl Wilson, pasiskaitęs įvairių knygų apie artistės Marilyn Monroe gyvenimą, pats nutarė parašyti knygą. Jo žinio-mis, Monroe turėjo romansą su buvusiu prezidentu John F. Kennedy. Jos paskutiniai žodžiai prieš mirtį buvę pasakyti aktorius Peter Lawfordui: "Pasakyk "sudiev" prezidentui".

MADRIDAS. — Barcelonoje leidžiamas ispanų žurnalas kasmet renka "svarbiausią praėjusių metų vyrą". Šitokiu vyru paskelbtas buvęs prezidento patarejas John W. Dean. Antroje vietoje liko valstybės sekretorius Henry Kissinger, atsilikęs trim balsais. Žurnalas sako, kad Dean davė pradžią Watergate tyrinėjimams.

BUENOS AIRES. — Argentini-na atšaukė leidimą finansininkui Robertui Vesco apsigyventi Argentinoje ir pašalino iš darbo valdininką, kuris tokį leidimą pažadėjo. Vesco yra kaltinamas Amerikoje didelių sumų pasisavinimu.

Grazi nuotrauka su žiemos saule Texas valstijoje.

EUROPOS VADAI SVARSTĖ KRIZĖ

KOPENHAGA. — Devynių Europos Rinkos valstybių galvos po dviejų dienų pasitarimų paskelbė, kad energijos krizė yra pakankamai rimta, kad galėtų pakenti išsivystančioms šalims. Ilgesnė naftos stoka atsiliepi ir rinkos gamybą, žmonių įdarbinimą ir prekybos balansą. Valstybių vadai nutarė, kad rinka politiniuose klausimais ateityje kalbės vienu balsu ir nutarė dažniau rengti vadų pasitarimus. Valstybių vadai pavadė rinkos organizacijai iširti visos Europos energijos situaciją ir paruošti iki sausio 31 d. planus, kurie užtikrintų pakankamą energijos tiekimą.

Devynių Europos valstybių vadai išpėjo arabus, kad jų priemonės varžyti naftos tiekimą gali paties arabams turėti neigiamų pasekmių. Danijos užsienio reikalų ministeris Andersen, visų rinkos valstybių vardu, pareiškė, kad Europai rūpi Viduriniųjų Rytų taika ir visų šalių saugumas — Izraelio ir jų kaimynų. Konferencija pritarė taikos konferencijai ir ragino jos dalyvius dėti visas pastangas ieškoti ilgalaikio, pastovaus sprendimo, neužmirštant ir palestiniečių pabėgėlių reikalą.

Europos šalis nutarė visomis jėgomis ieškoti naujų energijos šaltinių ir nutarė svarstyti valstybės sekretoriaus Kissingerio Londone padarytą energijos klausimu siūlymą Paryžiuje veikiančioje Ekonominio Bendradarbiavimo ir Išvystymo organizacijoje.

Danijos premjeras Joergensen pareiškė po šios konferencijos, kad ji buvo labai sėkminga, nudinga ir parodė Europos valstybių solidarumą ir susipratimą.

Į konferenciją buvo atvykę nekviesti keturi arabų ministrai iš Alžiro, Tuniso, Sudano ir Arabų Emiratų Unijos. Arabai bandė gauti Europos vadų pritarimą arabams palankiam Viduriniųjų Rytų konflikto sprendimui. Europos prezidentai ir premjerai išklauė arabų, tačiau savo pažiūrų nepakeitė.

WASHINGTONAS. — Amerika parduoda Japonijai vis daugiau tabako, nes japonai pradėjo daugiau rūkyti. Japonai nuperka 10% viso Amerikoje užauginto tabako, o Japonijos importuose Amerikos tabakas sudaro apie 60%.

CLEVELANDAS. — Buvęs astronautas John Glenn paskelbė, kad jis dar kartą bandys laimėti demokratų partijos nominaciją į senatoriaus vietą iš Ohio valstijos. Varžybos vyks dėl William Saxbe vietos, nes jis buvo prezidento nominuotas valstybės prokuroro pareigoms.

Miami mieste nukrito lėktuvas

MIAMI. — Šeštadienio naktį komercinis transporto lėktuvas, vos pakilęs iš Miami aerodromo, nukrito į rezidencinį distriktą, užmušdamas 9 žmones. Sugriauti 6 namai. Lėktuvas nuo smūgio sprogo ir liepsnos uždegė aplinkinius namus, sužeista daug žmonių.

"Kitaip kalbame"...

"Mes, žinoma, kitaip kalbame su politiškai lojaliu dvasininku, negu su antitarybinu kunigu", rašo S. Nekrašius, ateistinės "Zinijos" pirmininko pavaduotojas. "Bet negalima taip pat išiešti iš akių ir tos aplinkybės, kad ir politiškai lojaliu, bet ideologiškai aktyvių respublikos dvasininkų propaganda turi būti idėjiškai atremiama, kad ir kaip ji būtų padalinta" ("Komunistas", 8 nr., 1973. Kitaip tariant, "lojaliems dvasininkams" bus leista atverti burnas tik tol, kol jie kartos sovietinius šūkius. (E)

Naujas leidinys apie R. Europą

Spalio mėnesį išėjo iš spaudos pirmasis numeris naujo Rytų Europai skirto leidinio: "East Europe" (USS Geography: A Newsletter of the Committee on Eastern Europe of the Association of American Geographers). Šis leidinys reikalingas kruopščios pabaltiečių akademikų ir politikų peržiūros, nes amerikiečių geografai kartais susipainioja politiniuose klausimuose. Fre-nuneratoris ir kitais reikalais kreipiasi į Thomas M. Poulsetn, Editor, Dept. of Geography, Portland State University, Portland, Oregon 97207. (E)

Sunkvežimį vairuotojų streikas vakar sukėlė smurto veiksmų, kai streikuoją šoferiai ėmė pulti nestreikuojančius. Šoferių atstovai vėl buvo nuvykę į Washingtoną reikalauti 65 m. p. v. greičio ir pigesnio dyzelinio kuro.

DAR NEIŠSPRĖSTOS KAI KURIOS TAIKOS KONFERENCIJOS DETALĖS

AMMANAS. — Valstybės sekretorius Kissingeris šestadienį iš Sirijos atvyko į Jordaną, kur karalius Husseinas jį gražiai priėmė. Kissingerio delegacija paskelbė spaudai, kad antradienį numatyta pradėti taikos konferenciją Ženevoje teks trim dienom atidėti. Kissingeris, baigęs kelionę Viduriniuose Rytuose, turėjo vykti į Ženevą, o vėliau užsukti į Ispaniją ir Portugaliją. Dabar jis į tas valstybes važiuos prieš taikos konferencijos atidarymą. Nežinia, kas privertė konferenciją atidėti. Sakoma, kad arabai nori, kad ši konferencija vyktų Jungtinių Tautų globoje, o Izraelis reikalauja, kad ją globotų Amerika ir Sovietų Sąjunga.

Walker pasirašė loterijos įstatymą

SPRINGFIELDAS. — Illinois gubernatorius pasirašė valdiškos loterijos įstatymą. Amerikoje Illinois valstija jau bus 10-ta, įsivedusi loteriją, kuri valstijos išdui duos tarp 70 ir 100 milijonų dolerių per metus. Pinigus numatoma investuoti į pagerintą transporto sistemą — RTA — (Regional Transit Authority). Illinois loteriją tvarkys pajamų mokesčių įstaiga, prižiūrima specialios, penkių asmenų loterijos komisijos. Loterija prasidės ateinančių metų lepos 1 d.

Allendės žmona lankosi Čikagoje

DES PLAINES. — Illinois valstijoje lankosi ponja Hortensija Allende. Vakar ji kalbėjo De Paul universitete. Šeštadienį buvusio Čilės prezidento žmona aplankė Frank Teruggi, Des Plaines gyventoją, kurio sūnus Frank, 23 metų, žuvo Čilės perversmo metu. Jį buvo suėmusi Čilės karinė policija, o vėliau jo kūnas buvo rastas gatvėje.

Hortensija Allende lankosi Amerikoje, kaip ji sako, norėdama atitaisyti karinės Čilės valdžios skleidžiamą melą. Ji pridėjo, kalbėdama su reporteriu, kad Amerikos biznieriui, Pentagonas ir CIA suvaidino aktyvią rolę jos vyro vyriausybę nuverčiant. Jos vyras — Allende ne-nusižudęs, kaip skelbė karinė Čilės valdžia. Jis žuvs su šalmu ant galvos ir su šautuvu rankoje.

"Lietuva kankinė"

Romoje gyvenančio prel. Vinco Mincevičiaus pastangomis ir pasinaudodami jo redaguojamo Elta-Press biuletenio medžiaga, prof. Raimond Rossi ir kun. Cristofor Campana suredagavo italų kalba knygelę "Lituania Martire". La tragedia de un populo e di una Chiesa. ("Lietuva kankinė". Vienos tautos ir Bažnyčios tragedija). Leidėjas Cura della Com. Dioc. per la Chiesa del Silenzio. Urbania (Ps). Tiražas 15,000.

Knygelės viršelis papuoštas Dievo Motinos spalvota nuotrauka. Paaikškinime pasakyta, kad tas paveikslas buvęs sukurtas Sibiro kalnio, prisimenančio Aušros Vartų Dievo Motina. Knygelėje plačiai aprašytos masinės deportacijos bolševikų žiaurumai, Lietuvos Bažnyčios persekiojimai ir vis augas tikinčiųjų pasipriešinimas. Knygelė gausiai iliustruota. (E)

LONDONAS. — Britanija vakar mėnesį pakeis savo ambasadorių Washingtono. Vietoje trejis metus išbuvęs Lordo Cromerio atvyks Sir Peter Ramsbotham.

Kissingerio pasitarimai Sirijoje su prezidentu Assadu būvę naudingi, išsikalbė labai atvirai. Ateityje Sirija ir Amerika turėsiančios daugiau kontaktų. Kissingeris pasakė, kad jis yra pirmas JAV sekretorius vizituojęs Siriją po 20 metų. Paskutinis sekretoriaus vizitas buvo — John Foster Dulles — 1953 m. Kissingeris pridėjo, kad dabar nereikės laukti 20 metų iki sekancio vizito.

Iš Jordano Kissingeris vyksta trumpam sustojimui į Libaną, o iš ten — į Tel Avivą sunkioms deryboms su Izraelio vyriausybe. Premjerė Golda Meir pareiškė, kad ji laukia kietų ginčų su Kissingeriu, tačiau tie ginčai būsia su dideliu ir brangiu draugu.

Britų unijos prieš vyriausybę

LONDONAS. — Britanijos anglikas, geležinkelio darbininkai ir elektros jėgainių mašinistai nutarė nepasiduoti vyriausybei ir tęsti streiką. Geležinkelių unijos veikėjas Ray Bucton pasakė, kad unijos tol kovos, kol konservatorių vyriausybė bus priversta pasitraukti ir tada Britanija gaus socialistinę vyriausybę.

Valdžios nutarimas įvesti imonėse trijų dienų darbo savaitę mažai palies apie 10 milijonų darbininkų, kurių unijos išsidėrėjo savaitinės algos minimumą, tačiau kiti 16 milijonų neteks dalies savo uždarbio. Tas dar paatrsn Britanijoje prasidėjusia krizę.

P. Vietname žuvo amerikietis

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo komunistai puolė grupę Amerikos kariškių, kurie pagal susitarimą su komunistais ieško Vietname žuvusių amerikiečių kapų. Puolime žuvo vienas amerikietis — kapitonas ir vienas pietų vietnamietis. Septyni amerikiečiai ir trys pietų vietnamiečiai buvo sužeisti.

Komunistai apšaudė helikopterį, kuriuo minėta grupė atskrido į Mekong upės žemupį. Helikopteris buvo nudažytas Jungtinės Karinės Komisijos spalvomis, visi kariškiai buvo neginkluoti. (Panašiais helikopteriais skraido ir komunistai Jungtinės komisijos nariai.

Incidentas davė pirmą žuvusį amerikietį po karo pailaubų pasirašymo sausio mėn.

Atstovų Rūmai, svarstydami skysto kuro krizę, nutarė uždrausti naudoti gazoliną mokyklinio amžiaus vaikų vežiojimui ir tolimesnes mokyklas integracijos tikslais. Negrai atstovai prieš šį sumanymą karštai kovojo.

J. ŠARAPNICKAS

Kanados naujienos

VLIKO SEIMUI PRAEJUS

Šis metais gruodžio 1-2 dienomis, Kainadoje, Toronto mieste vyrausios Lietuvių Namuose įvyko Vliko seimas.

Pagal šį anksto paskelbtą dienotvarkę, seimas turėjo prasidėti 10 val., bet, kaip įprasta vėluotis, ir šis seimas prasidėjo 30 minučių vėliau.

Seime dalyvavo 14 politinių grupių, iš kurių susidarė 41 atstovas su teise balsuoti. Dar dalyvavo 108 registruoti svečiai. Svečio teisėmis dalyvavo žymiai daugiau, bet ne visi buvo užregistruoti.

Kanadiečių dauguma

Atstovų tarpe iš 41 atstovo, 21 buvo kanadiečiai. Tai pirmą kartą tremtyje galėjo ir kanadiečiai pareikšti savo nuomonę formuojant Vliko ateities veiklą.

Seimą pirmas pasveikino Kanados Lietuvių B-nės krašto valdybos pirm. inž. E. Čuplinskas, kurs pakvietė seimui pirmininkauti A. Kuolą, Pr. Razgaitį ir dr. S. Čepą, o sekretoriauti Pr. Bastį ir T. Stanulį. Į mandatų komisiją — A. Skerys, St. Jakubičkas ir J. Šarapnickas; taip pat paskyrė asmenis į kitas komisijas ir oficialiai seimą atidaryti.

daryti pakvietė Vliko pirm. Dr. K. Valiūną.

Vliko pirmininkas tartame žodyje pabrėžė, kad tautai reikia kovoti už nepriklausomybę, jei nori būti laisva. Pareiškė, kad okupuotos Lietuvos lietuviai yra vieningi kovoję prieš okupantą. Vliko pirmininkas nusiskundė, kad jau atsiranda lietuvių, pasišovusių į materializmą, o tas silpnina kovos dvasią už Lietuvos laisvę.

Kad sukeltų lietuviuose ryžtingesnę kovą už Lietuvos laisvę, kaip pavyzdį nurodė, kad po 100 metų Lietuvos okupacijos atsirado Basanavičius, Kudirka ir kiti Lietuvos atgimimo patriarchai, kurie iškėlė Lietuvos garbingą praeitį ir paruošė tautą nepriklausomybės gyvenimui.

Sveikinimai

Vliko seimą sveikino Lietuvos generalinis konsulas Kanadoje Dr. J. Zmuidzinis. Konsulas savo kalboje pabrėžė, kad Kanada nepripažįsta Lietuvos okupacijos ir Lietuva turi būti ir bus laisva.

Pasaulio lietuvių B-nės vardu sveikino, pavestas P. L. B-nės, Kanados lietuvių B-nės krašto valdybos pirm. inž. E. Čuplins-

Kohutek kometa kol kas taip atrodo

kas. A. L. T-bos vardu — J. Skorubskas. Tautos Fondo vardu prel. J. Balkūnas, kuris ta proga įteikė Vlikui Alto vardu \$4,000. Pagal prel. J. Balkūno išreiškimą, Alta Vlika paremia kasmet apie \$15,000, Toronto Lietuvių Namų vardu — J. Strazdas. Kanados Tautos Fondo vardu — Aug. Kuolas, kuris ta proga įteikė Vliko veiklai \$14,000. Sveikinimą Toronto miesto burmistro vardu padarė vietos aldermanas. Raštu sveikino Lietuvos generalinis konsulas New

Yorko. Simutis, vysk. V. Brygys ir kt.

Valdybos pranešimai

Po sveikinimų sekė Vliko valdybos pranešimai:

a) Veikla tarptautinėje plotmėje — J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas;

b) Veikla visuomeniniame gyvenime — J. Valaitis, vicepirmininkas; c) Šamatos vykdymas — A. Vakselis, vicepirmininkas, bet jam nesant, pranešimą padarė Razgaitis, Jr.

Seime buvo paklausimų apie Simo Kudirkos kalinimą Sovietų Rusijoje. Į paklausimą atsakė Vliko pirm. Dr. J. K. Valiūnas. Taip pat buvo iškeltas klausimas apie Brazilų likimą. Čia irgi atsakė Dr. J. K. Valiūnas, kad Vlikas deda visas pastangas ir turi vilties, kad Brazilų byla turi priartėti galutinio sprendimo. Brazilskai yra politiniai pabėgėliai, kaip tokie, turi atgauti laisvę.

Pasiūlymai ir diskusijos

Vliko Tarybos narys ir Vliko politikos gairių formuotojas Br. Bieliukas, gavęs balsą palietė Vliko veiklą. Pabrėžė, kad Vlikas dėl mažo skaičiaus žmonių neatlieka tinkamai Lietuvos vadavimo darbų. Girdi, į posėdžius atvyksta nedaug žmonių, kurių yra pareiga gvildinti Lietuvos okupaciją liečiančias problemas, tenka vesti posėdžius ir sekretoriauti. Siūlė įtraukti į Vliko veiklą daugiau, kad ir ne iš politinių grupių, asmenų. Be to, padarė pastabą, kad posėdžiai daugiausiai šaukiami penktadieniais, o dalis narių dėl darbo negali dalyvauti. Br. Bieliukas palietė ir Vatikano miglotą laikyseną, kas liečia rusų komunistų žiaurius dvasiškų ir tikinčiųjų persekiojimus okupuotoje Lietuvoje. Tuom reikalu siūlė priimti nutarimą ir pasiųsti Vatikaniui užklausa, tegul pasisako aiškiau dėl Lietuvoje persekiojamų katalikų. Taip pat apeliavo į seime esančius dvasiškus, kodėl Vatikanas Lietuvai nepaskiria nors vieno kardinolo. Prel. J. Balkūnas atsakė, kad Vatikanas turi Lietuvoje ir tremtyje tinkamų kandidatų, bet nekiria todėl, kad nenori nesusi-pratimi.

Jei tai būtų tiesa, ar nebūtų teisinga tuojau sušaukti tremtyje esančių dvasiškų seimą ir priimti Vatikaniui nutarimą, kad kardinolą paskirtu iš sovietų okupuotos Lietuvos, nes ten esą daug reikalingiau turėti kardinolą.

Bieliuko išpuoliai

Čia geros Bieliuko pastabos.

tačiau, Bieliukas Kanadoje pasireiškė ir netaktiškumu. Pastarasis taip žūliai pasisakė prieš Altą ir tuom pačiu prieš Vliką, dėl to, kad daugumas Vliko narių su Altu sugyvena gerai.

Br. Bieliukas susirūpinęs ir pavydi, kad Alta surenka stambesnes sumas už Bendruomenę ir Vliką. Pagal Bieliuką, jei ne Alta, tai Bendruomenė ir kiti surinktų daugiau lėšų. Visiems yra žinoma, kad Alta dirba Lietuvos vadavimo darbą. Alta dėjo pastangas, kad tremtiniai ir pabėgėliai nebūtų gražinami sovietams. Po Bieliuko, Altos kritikavimo paprašė balso socialdemokratų atstovas J. Skorubskas, kuris trumpai ir aiškiai pasakė Br. Bieliukui, kad "kalba nesąmanes, primindamas, jei ne Alta, tuos ir mūsų čia nebūtų".

Bieliukas, kritikuodamas Altą ir Vliką, ir tvirtindamas, kad pastarasis nebendradarbiaujas su Bendruomene inėse daugiau blogio ne kaip gero Lietuvos vadavimo darbe. Vliko pirm. Dr. J. K. Valiūnas atsakė Bieliukui, kad j Bendruomenės atsakingus pareigūnus buvo raštu kreiptasi paramos darbe. Vieni atsakė neigiamai, o kiti net į raštą nesiteikė atsakyti. Tai buvo sąryšyje su Helsinkio konferencija. Mums yra žinoma, kokios reikšmės turėjo Helsinkio konferencija ir jei tokiam svarbiame reikale nesiteikė padėti, tai kas būtų su Lietuvos kova prieš okupaciją, jei tokie bendruomenės pareigūnai nustelbtų Altą ir Vliką. Teisingai Vliko pirmininkas pareiškė: "Dirbu Vlike nesiekdamas kokios garbės ar asmeninės naudos, dirbu jausdamas sau didelę garbę, kad galiu dirbti Lietuvos vadavimo darbą".

Vliko seimui pirmininkavęs

Dr. S. Čepas Bieliukui patarė tokias problemas išsiaiškinti vietoje ir kitą kartą atvažiuoti į Vliko seimą visiems geroje nuotaikoje. Bieliuko užsipildinėjimai ant Altos nerado pritarimo Kanadoje.

Protingai pasisakė kanadietis A. Rinkūnas, pareiškdamas pagaidavimą, kadangi Vlikas gautas iš Kanados ¼ pajamų, reikėtų atkreipti į tai dėmesį ir įsileisti į Vliką atstovą ir iš Kanados.

Vykstant Vliko seimui Kanadoje ir daugumas teisėtų atstovų susidarius iš Kanados, nebuvo galimybės išrinkti Vliko Valdybos ir Tarybos. Tai atlikti seimas pavedė Vliko Valdybai ir Tarybai, laike 2-jų mėnesių po seimo.

(Bus daugiau)

KISSINGERIS PAMETĖ

PIDŽAMOS

Is Londono praneša, kad JAV valstybės sekretoriui Henry Kissingeriui esant Anglijoje dingo pidžamos ir Amerikos ambasada turėjo nemaža "subėgija" po departamentines krautuves, bet tokių pidžamų niekur nerado. Situaciją beišgelbėjo Paryžiaus madų sukirpėjas Pierre Cardin, kurs Kissingeriui padovanojo savo sukirpimo pidžamų pora.

Filipo Marinetti, Mussolinio draugas, sugalvojo futurizmą ir turėjo pasekėjų. Futurizmo stilius reikė "ateities meną". Bet ateities neturėjo ir mirė.

Abstraktinis stilius — estetinis purizmas — išreiskia tik tai save ir iš savęs.

DR. KAZYS GRINIUS A' SIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiai viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant pastu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "A'siminimų ir Mintys" tomą (neįrašta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60606

GEROS DOVANOS

SIOS KNYGOS PARDOVAMOS DABAR "NAUJIENOSE" su "DIDELIEMIS NUOLAIDIMIS":

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTAKULTURA — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpuoliai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti pastu, atsilykus čekį arba money order.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

U.S. POSTAL SERVICE

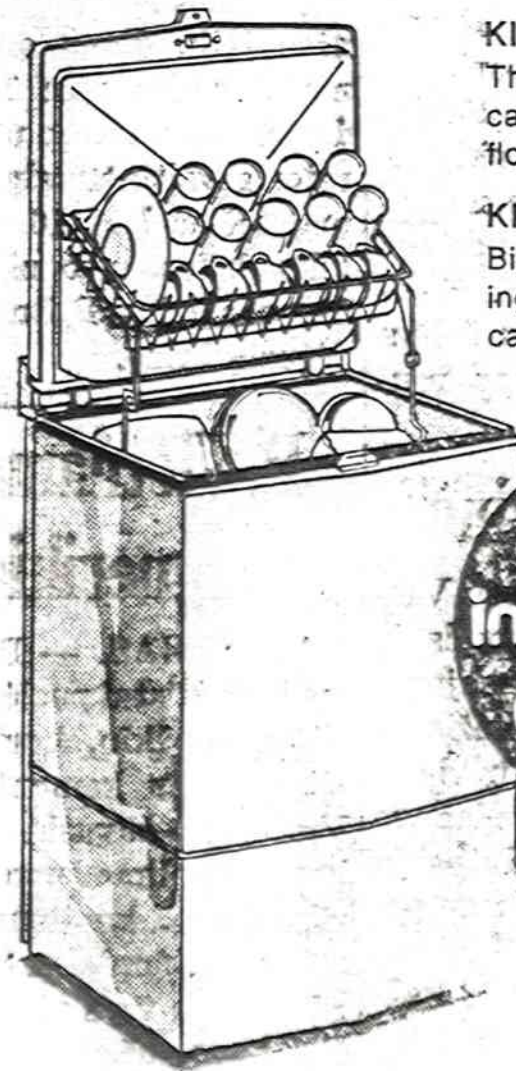
Ad No. 133—Req. No. 84563—399 lines (3 cols. x 133 lines)—Newspaper, 1972

Printed in U.S.A.

new

KitchenAid Portable Dishwashers

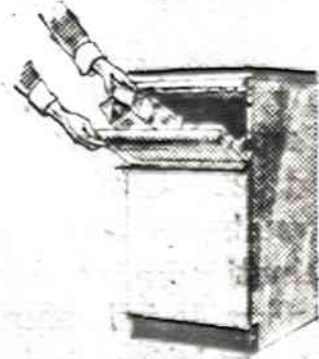
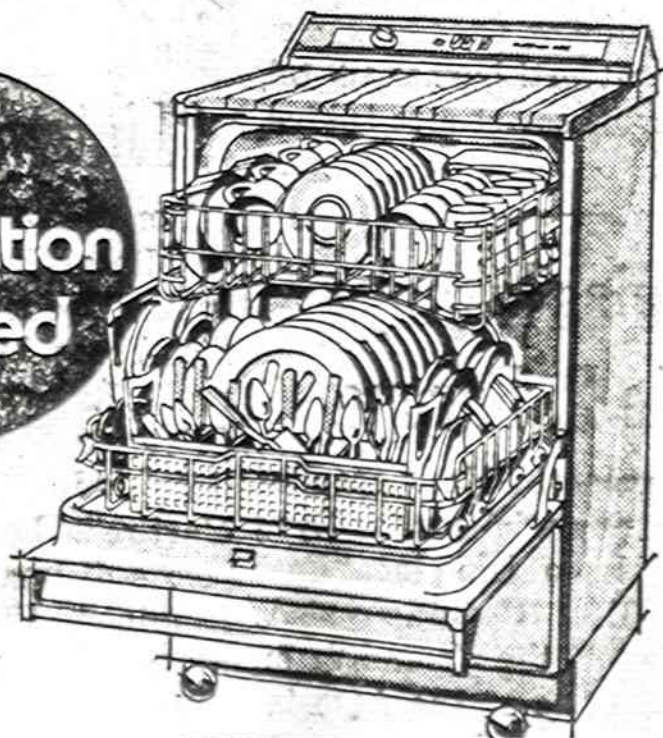
buy one today, use it tonight.

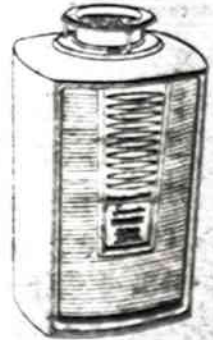
KITCHENAID TOP-LOADING PORTABLES
The dishwasher for small or narrow kitchens because it opens up, not out. Takes a minimum of floor space. Your choice of colors.

KITCHENAID FRONT-LOADING PORTABLES
Big, roomy racks roll all the way out for easy loading. Handy work surface top. Convertible models can be built in anytime. Your choice of colors.

no installation needed

Your dealer is also headquarters for KitchenAid Trash Compactors, Food Waste Disposers and Hot-water Dispensers.

KitchenAid

BUILT BETTER, NOT CHEAPER

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE COMPANY

5115-5123 SO. KEDZIE AVE.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

"I've seen the amount of mail we handle get bigger every year. Zip Code's the only way we've kept up with it."
Norbert J. Rokusek
Foreman of Mails
Chicago, Ill.

Help us help you.

- People depend upon the mail. Each time you use a Zip Code you help everybody's mail move faster. So use Zip Code on every letter you mail.
1. If you don't know a local Zip Code, check the Zip Code Section of your phone book.
  2. For out-of-town Zip Codes, call us. Our number is in the Zip Code Section too.
  3. For next-day delivery crosstown, Zip Code and mail by the last pickup before 5:00 p.m.
  4. For next-day delivery to cities within 600 miles, Zip Code and mail before 4:00 p.m. from any specially marked Air Mail Box.
  5. Always put your Zip Code on your return address. So people can copy it down.

Use Zip Code.

Your Postal Service

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

LITUANISTIKA SVEDIJOS ARCHYVUOSE

Istorijos mokslų daktaras Mečislovas Jučas, pernai Svedijoje tyres archyvuose Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos istoriją, ūkį ir kultūrą 17 ir 18 šimtmečiuose, straipsnyje "Lituanistika Svedijos archyvuose" rašo:

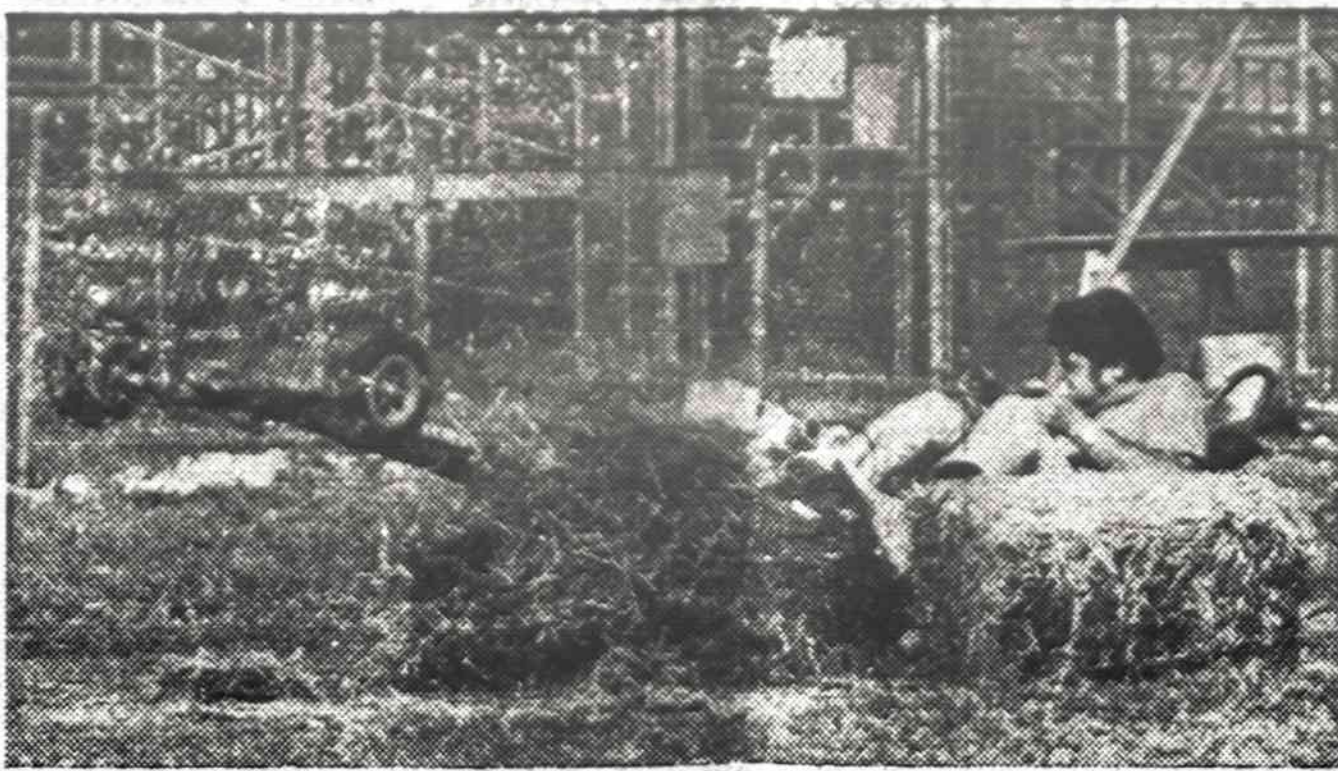
Kokiu būdu ši medžiaga atsidūrė Svedijoje? Dalis jos susikaupė švedų archyvuose karų su Švedija 1619—1629, 1655—1660 ir 1700—1709 metais. Tai kariniai ir diplomatiniai pranešimai veikiančios švedų armijos Lietuvoje, Lietuvos didikų, bendradarbiavusių su švedais, laišku, okupacinės valdžios ataskaitos ir sutartys. Kita archyvinė medžiaga dalis karų metu buvo išgrobta ir išvežta iš Lietuvos ar Lenkijos. Švedijos archyvai gerokai papildo turimus, ypač XVII a. Lietuvos istorijos šaltinius.

Visa diplomatinė medžiaga rašyta prancūzų ir lotynų, o išvežta iš mūsų krašto — lenkų kalbomis.

Pagrindinė archyvinė medžiaga yra Stokholmo Karališkajame archyve (Riksarkivet). Ten yra vienas iš svarbiausių fondų — Extranea, t. y. daugiausia užsienio šalyse pagrobti archyvai.

Jame yra skyrius, pavadintas Polonica. Atskiro skyriaus, skirto Lietuvai, nėra. Taigi Lietuvos medžiaga neatskirta nuo Lenkijos. Tas fondas visai nesutvarkytas, medžiaga neaprašyta, lapai nenumuoti, visai atsitiktinai sudėti į kartoninius, didelės apimties aplankus. Polonikos skyriuje yra 65 tokie aplankai. Šiuose aplankuose XVI—XVII a. Lietuvos didikų Jurgio, Kristupo, Alberto, Boguslavo ir Jonušo Radvilų, Jono Karolo Chodkevičiaus, Leono Sapiegos, Eustachijaus Valavičiaus, Liudviko Pocijeaus ir kt. laišku. Ten pat yra ir žėpospolitos karalių Žygimanto Augusto ir Vazu-Zigmanto, Vladislavo IV ir Jono Kazimiero laišku. Pažymėtina Vazu korespondencija 1617—1618 ir 1633—1634 m. Yra ten ir nuo 1633 m. rugsėjo 2 d. iki 1634 m. vasario 23 d. Vladislavo IV stovykloje rašytas dienoraštis ir 1634 m. birželio 13 d. Polianovo sutarties kopija (apl. 140).

Iš Lenkijos per pirmąjį karą su Švedija buvo išvežta Žygimanto Augusto laišku ir instrukcijų (kopijų) knyga. Šie laišku rašyti 1570 m. Lenkijos pasiuntiniui Lukui Podoskiui. buvusiam

Mažo automobiliuko vairuotojas lenktynių metu atsidūrė šieno užvaroje.

Vokietijos imperatoriaus dvare (apl. 79). Jie padeda daug ką suprasti apie karaliaus diplomatinę Livonijos karo metu. Tame aplankė yra ir Vazu laišku, rašyti 1617—1639 m. Jie paaiškina Lenkijos pastangas įsigalėti Sieversko žemėje.

Laiškuose atsispindi nuolatinis karalių sušepstis dėl kariuomenės išlaikymo pavaldžiose rytinėse žemėse, mokesčių rinkimai, kariuomenės apranga, algos, kazokų samdymai, apsauga nuo kariuomenės plėšimų, pasiuntinių vykimai derybų į Maskvą bei lenkų ir lietuvių ginčai dėl valstybės sienų.

Šiame Polonikos skyriuje yra ir švedų išvežti valstybės išdo dokumentai (apl. 80—82). Jų tarpe yra ir 1654 m. Upytės ekonomijos inventorius (apl. 80). Dalis medžiagos susiję su Livonija (apl. 70).

Iš šiaurės karo išliko svarbi korespondencija tarp Aūgusto II ir jo šalininkų (apl. 139). Įdomus A. Menšikovo 1706 m. gruodžio 19 d. pranešimas apie slapta Karolio XII ir S. Leščinskio sutartį, pagal kurią Lietuva turėjo tapti Svedijos provincija.

Antras labai svarbus Lietuvos istorijai fondas yra Karo istorijos (Krigshistoriska samlingen), apimtas 1521—1814 m. Tai visų to laikotarpio švedų karų archyvas. Šiame fonde yra skyrius, pavadintas lenkų karu (Polska kriget 1655—1660).

Vienas to skyriaus kartoninis aplankas skirtas ištisai Lietuvai (apl. XI, 13). Jis ir pavadintas — Lietuvos derybos su Magnusu Gabrieliu de la Gardie ir Benediktu Skytte. Jame yra 1655 m. spalio 10 d. Kėdainių sutarties — unijos su Švedija, pasirašytas Žemaitijos seniūnijos, Upytės ir Ukmergės pavietų bajorų (iš viso 13 lapų parašų) originalas. Ten yra ir atskirų Lietuvos sričių bei asmenų pasidavimo Švedijai aktai, Boguslavo ir Jonušo Radvilų 1655 m. liepos 29 d. įgaliojimai pasiuntiniui Gabrieliui Liubenecui dalyvauti Rygoje derybose dėl unijos su Švedija, preliminarinės unijos sąlygos ir kita nepaprastai svarbi medžiaga apie švedų okupaciją, katalikų ir evangelikų bažnyčios bei Lenkijos karaliaus santykius su švedais. Tame aplankė yra dokumentų apie švedų kariuomenės išdėstymą Lietuvoje, karo veiksmus. Vertingi Lietuvos istorijai yra ir kiti to fondo aplankai. Labai svarbus Boguslavo ir Jonušo Radvilų susirašinėjimas, leidžias nustatyti šių Lietuvos magnatų politiką.

Iš šiaurės karo svarbi medžiaga (apl. XXII) liudija apie Lenkijos kardinolo Radziejovskio

veiklą švedų naudai 1700—1704 m. Jo, taip pat švedų karaliaus statybinio S. Leščinskio laišku Karoliui XII yra saugomi Polonikos (atskiro nuo Extranea-Polonico) ir karalių laišku (Skrivelser til konungen) fonduose.

Be minėtų yra dar Rygos gubernatoriaus M. G. de la Gardie fondas, kuriame taip pat atsispindi 1655—1656 m. įvykiai Lietuvoje. Pažymėtini etmono Povilo Sapiegos ir Boguslavo Radvilos laišku.

Didžiulis fondas pavadintas — Livonica. Livonija buvo Lietuvos provincija (po 1557 m. karinės Pasvalio sutarties tarp Livonijos magistro ir Žygimanto Augusto). Livonija po 1619—1629 m. karo Altmarko 1629 m. sutartimi pateko Svedijos valdžion ir išbuvo iki šiaurės karo 1700—1724 m. (Ništato sutartis 1724 m.).

Tad, švedams valdant Livoniją, susikaupė didžiulis jos archyvas. Tačiau šis tas išliko jame ir iš Livonijos ordino bei Lietuvos valdžios aktų. Pažymėtina Stepono Batoro 1582 m. konstitucija, Livonijos administracijos ir teismo pertvarkymai ir pan. Išliko ir 1557 m. Pasvalio sutarties kopija.

Karaiskame archyve yra dar pergamentų skyrius, kuriame laikomas Olivos sutarties 1660 m. originalas su karaliaus Jono Kazimiero ir Lietuvos raštinko Stepono Paco parašais ir antspaudais. Bergshammars codex pavadiniu yra XV a. (1450—1480) Vokietijoje piešti Europos šalių herbai. Šis rinkinys XVII a. pateko į Švediją. Tame rinkinyje yra ir Lietuvos spalvoti herbai, Žygimanto Kęstutaičio 1432—1440 m. antspaudas ir skydas su Gedimino stulpais.

Kariniame archyve (Krigsarkivet) saugomi XVII—XVIII a. karo planai. Čia, be jau skelbtų Biržų planų, darytų 1704 m., yra Klaipėdos planai, kurie iki šiol neskelbti. Skyriuje Handritade kartwerk, Nr. 12. Atlase, kuris pažymėtas "8 september anno 1671 Carl Gustaw Wrangel, Magnus Gabriel de la Gardie", yra Prūsijos pilių — Brombergo 1626, Dancigo 1627, Dirsavos 1626, Elbingo 1626, Fišhauzeno 1628, Marienburgo 1634 ir Klaipėdos (Memel, be datos, miesto ir pilies planas pažymėtas Nr. 14, 21) planai, Lochstato 1627, Rygos 1621, 1633 ir Prūsijos Pilau 1634 metų planai. Taigi Klaipėdos planas yra sudarytas tarp 1621—1638 m.

Karo archyve yra švedų 1655 m. žygio per Žemaitiją panemunais planai, Gelgadiškio, Veliuonos ir kt. vietovių planai. Ten randame ir 1657 m. Bresto tvirtovės planą.

Stokholmo karališkoje bibliotekoje taip pat yra skyrius Polonica. Į jį pateko iš Lenkijos išvežti karaliaus išdo dokumentai, visų pirma ekonomijų inventorai: Alytaus, Mogilovo ekonomijų inventorai ir karaliaus pajamos 1650—1653 m. iš Lietuvos ekonomijų.

Bibliotekoje yra rinkinys, pavadintas Engeströmska samlingen. L. v. Engeström (1782—1825) buvo švedų pasiuntinys Varšuvoje. Jo fonde išliko daug laišku. A. Čartoriskui, J. Potockiui, E. Račinskiui, J. Niemcevičiui, M. Oginskiui ir T. Kosciuskiui. Pastarasis 1790 m. vasario 18 d. iš Vroclaveko rašė apie savo simpatijas Lietuvai,

į kurią jis veržėsi ir kuriai, jo žodžiais tariant, jis galėjo būti naudingas.

Upsalos karališkojo universiteto bibliotekos rankraštyne yra taip pat Lietuvos istorijai vertingų dokumentų. Pvz., įdomus yra Joh. Skytte 1632 m. gegužės 15 d. laišku N. Radvilai, aiškinantis švedų karo priežastis ir Livonijos klausimo sprendimą. Jis priekaištavo, kad juos Lietuvoje vadina eretikais ir veikia prie juos.

Iš senųjų spaudinių pažymėtinos kelios XVII a. Vilniaus žemaitijos akademijos auklėtinių disertacijos ir plačiai žinomos lietuviškos knygos: Knyga Nobažnistes Krikščionizskos, Kledaynise 1633, Ex libris Pauli Lozania Gnatowski, exulis ex Zupranae 1655, Podarek Samuela Minwida, Giesmes Duchausno Mart. Moswida, Kancionalas 1589 m., Katechizm zborow ewangelickich litewskich. Šiuos leidinius aprašė J. Trypučko.

E. Tiškevičiaus duomenimis, Lietuvos rankraščių turėtų būti Lundo universiteto bibliotekoje ir Linčepingo gimnazijos archyve (Vilniaus vyskupo Horijaus laišku). Deja, į šiuos miestus nebuvo galimybės nuvykti.

M. I. G.

Disney Pasaulis
Prieš trejetą metų 1971 m. buvo pastatytas prie Orlando, Floridoje, didžiausias vaikams ir suaugusiems linksmybių parkas Disney World. Pranešama, kad iki šiai dienai tą Disney world aplankė jį 22 milijonai žmonių.

Diena kai voratinkliais snigo

Viena čikagietė, atostogaujanti Texas valstijoje, telefonu pranešė ig Pharr, Tex., kad ten saulėtos dienos metu visą dieną voratinkliais "lijo" ar tiksliau pasakius, "snigo". Tą keistą reiškinį patvirtino policijos patulis Medardo Pena iš San Juan, Tex., nuo Meksikos pasienio. Balti švarūs kaip šilkiniai siūlai, tie voratinkliai iš skaitaus dangaus, diena esant saulėtai be vėjo, létai oru leidosi ir krito ant žemės, ant medžių, ant automobilių ir žmonių galvų.

Fieldo gamtos istorijos muziejaus Chicagoje kuratorius John Kethley aiškina, kad tie skraidantieji voratinkliai yra kai kurių vorelių rūšių transportacijos ir išlikimo priemonė. Jauni voreliai, kai apšėiai uždėra, "motydamai", kad bus badas, pradėda iš savęs leisti plonus šilkinus siūlus. Kai siūlas pasidaro pakankamai ilgas voreliui pakelti, vėjas jį iškelia aukštyn į orą ir nuneša tolyn lyg kokį balioną. Vėjui nurimus voreliai su savo "balionais" nusileidžia žemėn, kartais pataikydami į geras augti ir veistis sąlygas, o neretai

į vandeni. Neretai aptinkami tokie voratinkliai jūrose per porą šimtų mylių nuo kranto; kai kurie pataiko nusileisti ant laivų, o kiti stacii j bangas.

Kas pamena, Lietuvoje rudėnį bulvakasio metu, gražią saulėtą dieną visi laukai švitėdavo nuo tokių voratinklų dangos. Tačiau tuos šilko siūlus išaudusių vorelių netekdavo rasti.

Pragare šilčiau

Anekdotuose, kurių yra labai daug susietų su Abe Linkolnu, vienas labai tinka šioms dienoms, kada žiemai atėjus pradėda reikštis rimta kuro stoka.

Vienas kunigas, geras prezidento Linkolno draugas, sakydamas savo šaltoje bažnyčioje pamokslą visokeriopai išpeikė pragarą kaip neapsakomai šaltą vietą. Linkolnu vėliau pastebėjus, kad bendrai yra manoma, pog pragaras yra viskas tik ne šaltas, kunigas atsakė: "Jei aš skelbčiau, kad pragaras nėra šaltas, kiekvienas tik ir stengtųsi kaip ten patekti!"

Platonas sako, kad menas turi įtempti emocijas.

Literatūros ir meno vertė priklauso nuo to, kas vertina.

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrauhties nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gvybės apdraudę ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitala, tad jį apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąjį Apdraudę - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudę: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBU ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 ir metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijū. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2% a year

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME.

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747
HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

Nesena išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

INSURED

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesių dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%	PER ANNUM
	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.
Isteigta 1923 metais. Tel. 421-3070
Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 7-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$24.00 per year, \$12.00 per six months, \$8.50 per three months. Canada \$24.00 per year; other countries \$25.00 per year.	trims mėnesiams — \$6.50 vienam mėnesiui — \$2.50
Kanadoje:	
metams — \$24.00 pusei metų — \$13.00 vienam mėnesiui — \$3.00	
Užsieniuose:	
Metams — \$25.00 pusei metų — \$14.00 vienam mėnesiui — \$3.50	
Naujienuos elna kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Jokubkai patinka VLIKO "išmintis"

Praeitą trečiadienį, gruodžio 12 dieną, įžanginiame "Bereikalingai eikvojama energija" pakomentavome Vliko nepaprastai dideles pastangas įtraukti lietuvišką jaunimą į Lietuvos laisvinimo darbą. Mums atrodė, kad Vlikas turi daug ir svarbesnių reikalų atlikti, o jaunimo įtraukimas į Lietuvos laisvės kovą yra politinių Lietuvos partijų darbas. Tegu jaunimas apsisprendžia, įsijungia į Vliko sudėtą sudarančias grupes ir į Vliko vedamą darbą.

Iki šio meto Vilnius pasisakė prieš kiekvieną svarbesnį Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbą, bet jaunimo į Vliko išleidimo klausimu Vilnius aiškina, kad vilkininkai gudresni už naujieniečius. Šiuo klausimu Vilnius redaktorius nepalaukęs instrukcijų ir nepasitaręs su vyresniaisiais, šeštadienio numeryje šitaip atsiliepia apie Naujienu pasisakymą dėl Vliko vicepirmininko pranešime keliamo klausimo:

"Šiuo atveju Vliko valdyba daug gudresnė už Naujienu redaktorių, jeigu ypatingą dėmesį kreipia ir daug energijos išleidžia jaunimui įjungti į Vliko veiklą. Vliko profesionalus "vaduotojas" mato, kad senosios kartos naiviųjų dypukų, remiančių jų aferą, gretos retėja. Jas reikia užpildyti jaunesniais žmonėmis, kad "vadavimui" pinigai plauktų kaip plaukia.

Bet ar Vlikui pavyks suvilioti tuos jaunuolius, kurie, anot Naujienu redaktoriaus, "lietuvių vedama kova nesidomi, politines partijas ignoruoja, stumia į šalį; kurie įsivaizduoja, kad jie jau dabar daugiau išmano ir daugiau gali", sunku pasakyti, nes galvojantis jaunimas, praktika yra parodžius, nelingvai duodasi būti užmaunamas apinasriu. O ypač, kai jis eina savo keliu — meliės Lietuvai ir bendradarbiavimo su Lietuva keliu". (Vilnius, 1973 m. gr. 15 d., 2 psl.).

Nesiginčysim, ar tas jaunimas myli Lietuvą. Sutiškime, kad jis myli. Bet mylėti neužtenka. Reikia mokėti mylėti. Didžiausioji melė palūža, jeigu vienas iš mylinčiųjų nemoka mylėti. Jaunimas, kuris myli gimtinį savo kraštą ir nesistengia tą savo kraštą pažinti, myli labai paviršutiniškai. Stipresnio vėjo pūstelėjimas tą melę išvaikys. Jaunimas turi pažinti sąlygas, kuriose lietuviai gyvena, jis turi žinoti Lietuvos gyventojų norus ir siekimus, jam turi būti pažįstamos lietuvių tautos pastangos savarankiškai tvarkyti visus savo krašto rei-

DR. VALIŪNO DARBŲ ATSKAITA

Dr. Kęstutis J. Valiūno, VLIKO pirmininko, kalba, pasakyta 1973 m. gruodžio 1 d., VLIKO Seime, Toronto, Kanadoje

(Tęsinys)

Mums gi šiuo metu labiausiai rūpi Europos politika ir todėl Vlikas jau nuo 1970 metų kaupia informaciją medžiagą apie Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferenciją. Konferencijos planai labiausiai išryškėjo 1972 metais, ir tuo reikalu tais metais rugsėjo 9 d. Vlikas sukviė lietuvių veiknių atstovų pasitarimą ir po jo pradėjo savo pa-

kalus. Jeigu jam lietuvių tautos kovos nepažįstamos, tai jis savo mylimosios nepažįsta. Kai jaunimas pažįs lietuvių vestas ir vedamas kovas, tai tada jis galės į tas kovas įsijungti. Jis bus priimtas atidaromis durimis ir išskėstomis rankomis. Jam nereikės prievarta laužtis...

Bet Jokubka susidomėję lietuvišku jaunimu ir jam patinka Vliko "išmintis" visai kitais sumetimais. Nelaiba aiškiai, bet jis vis dėlto neiškentė ir tą savo mintį iškišo. Jam rūpi, kad kas nors "bendradarbiuotų su Lietuva". Iki šio meto visos Jokubkos, ankstesnių Vilnius redaktorių ir Washingtono bei New Yorke buvusių ir esančių apdairių gudragalvių labai mažai šioje srityje padarėta. Didelė lietuvių dauguma su okupantu bendradarbiauti nenorė ir nebendradarbiauja. Nebendradarbiau ir Vlikas. Vlikas sudarytas kovai su okupantu. Vliką teko suorganizuoti, kai okupantas išardė visuomeninį, kultūrinį ir ekonominį Lietuvos gyvenimą, kaip buvo atimta lietuviams teisė savarankiškai tvarkyti savo reikalus. Vlikas veda kovą, kad lietuviams turėtų teisę savarankiškai spręsti pačius pagrindinius Lietuvos reikalus.

Jokubka rašo apie "bendradarbiavimo su Lietuva kelią". Bet koks tas kelias, tai nepasako. Bendradarbiauti su "tarybine" Lietuva, su kuria bendradarbiauja pats Jokubka, lietuvių daugumai nepriimtina, nes tas "tarybas" Lietuvai primetė ginkluota sovietų valdžios jėga. Bendradarbiauti su primesta jėga reiškia bendradarbiauti su okupantu. "Tarybinė" valdžia viską daro, kad padėtų okupantui ne tik išnaudoti Lietuvos gyventojus, žemę ir kitus gamtos turitus, bet išnaikinti ir turtingą Lietuvos praeitį. Per mokyklas stengiasi iškiępyti lietuviams svietimas sąvokas ir įdiegti jiems nepriimtina gyvenimo būdą.

Lietuvos valstybės ir Lietuvoje veikiančių įstaigų priešakin okupantas pastatė ne Lietuvos reikalams, bet svetimiesiems tarnaujantiems pareigūnams. Lietuvos komunistų partija padarė Rusijos komunistų partijos kovos būrį. Buvusius Lietuvos komunistų partijos vadus rusai sušaudė, o partijos priešakin pastatė iškamsas, gimančius ne Lietuvos, bet naujai augančios rusų imperijos reikalus. Rusijoje valdžią pagrobusių komunistų nepažįstantis jaunimas gali norėti su jais bendradarbiauti, bet studijuojas ir visuomeninius reikalus žinantis lietuviškas jaunimas apie bendradarbiavimą su okupantu ir klausyti nenori.

Jeigu Jokubkai patinka pastangos įbrauti nepolitinio jaunimo atstovus į Vliką, tai Vlikui sprendimą reikia rimtai apgalvoti. Jokubka, ko gero, žino, kad nepolitinis organizavimas atstovai, jėgė į politinį organą, ne tik palauš stiprius jo pagrindus, bet paraližuos tolimesnę jo veiklą.

vietai Sąjungos ir Vokietijos agresija prieš Lietuvą" Knyga užsienių reikalų ministerijai pasiektė prieš Helsinkio Konferenciją, įvykusią š. m. liepos pradžioje.

Tai buvo dar vienas Vliko atliktas darbas tikslu išdėstyti Vakarų vyriausybės Lietuvos laisvės bylos klausimą.

Memorandumą gavimą patvirtino visos didžiosios Vakarų vyriausybės, būtent: JAV, Didž. Britanija, Prancūzija, Kanada ir Vakarų Vokietija, nevardinant kai kurių mažesnių kraštų. Didžiųjų valstybių atsakymų turinys sudarė mums rimtą pagrindą tikėtis jų palankumo Lietuvos reikalui. Pavyzdžiui, Vakarų Vokietijos užsienių reikalų ministerija tarp kitko rašo: "Kaip Jums tikriausiai yra žinoma, laisvo tautų apsisprendimo įgyvendinimas yra viena iš svarbiausių Vakarų Vokietijos politikos nustatymo galrių".

Mūsų visų lauktoji Taikos Konferencija po antro pasaulinio karo neįvyko ir, kaip žinia, dabar Sovietai norėjo ją pakeisti vadnamąja Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencija. Karui pasibaigus, Vlikas ruošėsi Taikos Konferencijai ir, sąlygomis visiškai pasikeitus, mes dabar turime ginti Lietuvos valstybės teisingą padėtį kitokioje plėtmėje. Rusai taip paruošė dirvą Europos Saugumo Konferencijos sąstatą, kad nebuvo jokios galimybės oficialiai Pabaltijo delegacijai su mūsų diplomatais toje konferencijoje dalyvauti. Tai nėra jokia taikos konferencija, todėl Nepriklausomos Lietuvos klausimas ir jos de jure, kaip laisvos valstybės pripažinimas ir toliau lieka pagrindiniai uždaviniai, dėl kurių mes ir dabar kovojame.

Šios konferencijos principai ir tikslai yra jums visiems žinomi, tad aš jų nekartosiu. Yra tik svarbu padrėžti, kad laisvas tautų apsisprendimo klausimas Vakarų valstybių yra laikomas viena iš svarbiausių sąlygų, prie jos prijungiant visą eilę laisvo idėjų pasikeitimo, laisvo žmonių judėjimo ir kitų reikalavimų iš visų konferencijos dalyvių.

Tarptautinėse konferencijose savo vyriausybės atstovauja ambasadoriai bei įvairios komisijos politines gaires gauna iš savo vyriausybės. Tuo tikslu aš šiais metais vasario - kovo mėnesiais lankiausi Europoje. Kartu su Estijos atstovu Ispanijai, aš buvau oficialiai priimtas Ispanijos užsienių reikalų ministerijos aukšto

pareigūno. Pagrindinė pasiekta (tada buvo Europos Saugumo Konferencija. Buvo paliečtas teisinis Pabaltijo kraštų klausimas, taip pat ir dabartinių sienų pripažinimas. Paaškiejo, kad Ispanija nekeis savo nusistatymo: Pabaltijo kraštų de jure klausimu, o dėl Gibraltaro atsisakys pripažinti dabartinių Europos sienų neliečiamumą. Airija taip pat nesutikianti sienų neliečiamumą pripažinti dėl Štaurinės Airijos klausimo.

Kadangi šios konferencijos nutarimai turi būti priimti vienbalsiai, tai po šio pasikalbėjimo paaškiejo, kad šis klausimas nebus išspręstas. Tos pačios kelionės metu teko lankytis visoje eilėje kitų Europos valstybių sostinėse.

Sekancią kelionę Europon dariau birželio ir liepos mėn. Aplankęs visą eilę Europos kraštų, nuvykau liepos 1 d. Helsinkin, kur nuo liepos 2-os iki 6-os d. ten vykstancioje konferencijos sesijoje dalyva-

vo visų jos valstybių užsienių reikalų ministrų. Pasaulio Baltų Santalka, kuri lietuvių pastangomis buvo sukurta Pabaltijo kraštų politinei veiklai koordinuoti, buvo nutarusi, kad estai, latviai ir lietuviai pasiųs savo delegacijas į Helsinkį, kurios veiks atskirai savo krašto vardu, o reikalui esant ir viso Pabaltijo vardu. Man tenka garbė būti pirmuoju Pasaulio Baltų Santalkos pirmininku, ir aš buvau latvių bei estų prašytas toms delegacijoms vadovauti ir nustatyti veikimo gaires.

Helsinkyje visiems užsienių reikalų ministeriams buvo įleiktas trumpas Vliko memorandumas, kuris santraukoje pateiktas tas pačias pagrindines mintis, kurios buvo plačiau išdėstytos 1972 m. lapkričio mėn. didžiajame Vliko Memorandumo. Prie memorandumo buvo pridėtas Pasaulio Baltų Santalkos laiškas, kuriame buvo iškelti principiniai baltų reikalavimai. Delegacijų narį konferencijos metu pavyko susitikti su visa eile užsienių reikalų ministrų, politinių departamento direktorių bei su kitais įtakingais delegacijų atstovais. Buvo užmegsti santykiai su visa eile žurnalistų ir, malonu pastebėti, kad Europos spauda gana plačiai aprašė mūsų veiklą Helsinkyje, ypatingai po to, kai delegacijos buvo suimtos. Tėlu išgyventi daug įtemptų valandų, bet noriu pareikšti, kad delegacijos puikiai atliko savo uždavinį, nors jis buvo ir sunkus. Mūsų veikla Helsinkyje bu-

vo aprašyta ne tik spaudoje, bet ir oficialiausiuose JAV Senato Congressional Record, kurio ištrauką mes perspausdinome. Ypatingai malonu atkreipti dėmesį į senatoriaus James L. Buckley palankumą mums ir jojo gražų įvadą, perspėjantį vakariečius prieš SSSR kėstus.

Helsinkio įvykiai dar labiau suartino pabaltiečių veikimą ir įrodė, kad dažnai yra pasiekiami daugių, jeigu dirbama sutartinai ir vieningai. Mano nuomone, pabaltiečių bendradarbiavimas yra ir toliau stiprintinas, tačiau (aš jokiu būdu nereiškia, kad mes atisakome Lietuvos valstybingumo bei savo institucijų, kaip pvz. Vliko, išimtinės padėties.

Dėl Vliko delegacijos atstovų suėjimo Helsinkyje Suomijos užsienių reikalų ministerijai Vlikas pasiuntė protesto notą.

Europos Saugumo Konferencijos komisijai posėdyje, kaip žinote, toliau vyksta Šveicarijoje, kur, susitarę su Lietuvos Diplomatine Taryba, dirbame per savo įgaliojimus. Konferencija Ženevoje užtruks, kai kurių dalyvių nuomone, dar bent tris ar keturis mėnesius, o po to sekanti sesija bus greičiausiai vėl perkelta į Helsinkį, o gal ir į Vieną.

Vlikas santykiuoja artimais su visais veiksniais ir didžiausiomis lietuvių organizacijomis visame pasaulyje. Mes gerime lietuvių veiklą Australijoje, Kanadoje, Europoje, Pietų Amerikoje. Gražiausiai ir energingiausiai reiškiasi Kanados lietuviai. Aš tai sakau ne todėl, kad čia šiamė svetlingame lietuviams krašte pirmą kartą vyksta Vliko Seimas, bet todėl, kad tai yra tiesa.

Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Eugenijus Čuplinskas Europos Saugumo Konferencijos progą įteikė memorandumą Kanados užsienių reikalų ministeriui Mitchell Sharp, kuris jam atsakė, užtikrindamas, kad Kanada nesufiksanti pripažinti dabartinių Europos valstybių sienų nekintamumą. Šis memorandumas padėjo ir mūsų delegacijai Helsinkyje surasti daugiau prielankumo Kanados delegacijai. Dar svarbesnis įvykis — tai pabaltiečių atstovų priėmimas š. m. spalio 23 dieną pas Kanados ministerį pirmininką P. E. Trudeau, kuriame dalyvaavo ir Kanados užsienių reikalų ministeris M. Sharp ir Daugiakultūrininių Reikalų ministeris S. Haidzas. Kituose kraštuose tokių aukštų pareigūnų atstovais nėra įvykę jau daugelis metų. Man nepaprastai ma-

(Nukelta į 5-tą psl.)

VOITECHAS ZAMAROVSKIS HETITAI

55.

PRAHOS SPAUSTUVES HIEROGLIFAI

Ir toliau taip pat konkrečiai ir išsamiai, kaip jį dar gimnazistą mokė tėvas, laukiantis laišku iš Prahos, Groznas užrašo, ką veikė kiekvieną dieną toje penkių mėnesių kelionėje. Per tą laiką iš uolų antkapių, altorių bei švino lentelių įvairiausiose Turkijos vietose jis nukopijavo 86 įrašus ir tokiu būdu įgijo tiksliausiai patikrintus tekstus, be to, kartu ištaisė daug įrašų. Mesershmito paskelbtų 1900 metais. Kaip ir visi dideli tyrinėtojai, Groznas buvo geras piešėjas senų įrašų tyrimui irgi tinka žodžiai, kuriuos Quivier pasakė apie gamtos tyrinėjimą: "Tilgą formą arba struktūrą pažįstame tik tada, kai mokame ją tiksliai, su visomis smulkmenomis nupiešti". Tuos tekstus Groznas įgijo ne tik sau, bet ir visai pasaulinei hetitologijai: su savo kelionės rezultatais jis tuojau pat supažindino visus mokslininkus. O kokią reikšmę turėjo toks tikslus tekstų nukopijavimas, matome kad ir palyginę ženklą, kuris reiskia jungtuką ir, su dievo determinatyvu arba palyginę įvairius vieno ženklų variantus.

Kad su įgytąja medžiaga Groznas tuojau pat supažindino kitus tyrinėtojus, pa-

brėžiamė dėl to, kad tai ne visuomet yra buvę savaime suprantama. Pavyzdžiui, seras John Evansas, Mino rūmuose Kretoje atradęs apie 2800 lentelių vadinamojo linijinio rašto B, paskelbė iš jų — penkiolika metų delges — tik 120, o kitas laikė stalčiuje iki pat savo mirties, kad tik kas nors kitas pirmą jo neišfruotų Kretos rašto. "Be puikaus jo veikalo leidimo, kurio jus mus apdovanojo. — rašo apie Grozną "Hetitų hieroglifų įrašus", pavyzdžiui, Paryžiaus hetitologas H. E. del Medico. — būtų neįmanoma pradėti jokio svarbaus darbo".

Šis dailiai apipavidalintas trijų tonų veikalas su šimtaine iliustracijų išėjo 1933 — 1937 metais (pirmajame tome yra įvadinis straipsnis ir pirmas pilnas hieroglifinių ženklų sąrašas su spėjamosiomis jų reikšmėmis). Groznas parašė jį prancūziškai, bet spausdino Prahose; o kadangi mūsų raidžių rinkėjų kasose hetitų hieroglifų paprastai stinga, tai reikėjo juos pagaminti. Ir Groznas, niekada nepamiršdaves pareikšti padėką kiekvienam, kuris prie jo darbe vienai ar kitaip būdavo prisidėjęs — ar tai būtų čekoslovakijos arba Turkijos vyriausybės atstovas, ar Austrijos vyresnysis leitenantas, ar kurdas virėjas iš Kapadokijos, — pratarėme specialiai dėkoja Valstybinės spaustuvės darbuotojams, ypač Karelui Dirinekui, kuris šiai knygai reikalingus hetitų hieroglifus "labai kruopščiai nupiešė". Tarp kitko, jie tebevarto-

Hetitų didikai. Pagal bareljefą iš Karchemio.

jami iki šiol, ir užsienio mokslininkai kaip tik dėl gražių to rašto raidžių mieliai spausdina savo veikalus Prahose.

"Toje knygoje, — rašė Groznas 1948 metais, — paskelbiau pirmąją tų įrašų kalbos gramatiką, toliau, įrodžiau, kad "hetitiskų" hieroglifinių įrašų kalba taip pat yra indoeuropiečių, tiksliauariant, vakarų indoeuropiečių, kalba, priklausanti kentuminių kalbų grupei, artimai gimininga

dantiraštinei hetitų kalbai. Jeje pirmą kartą išverčiau beveik visus (maždaug 90) didžiausius ir svarbiausius hieroglifinius įrašus... Jeigu dantiraštiniams hetitams daviau nesitų vardą, sudarytą iš seniausios jų sostinės Nešo pavadinimo, tai hieroglifinių "hetitų" (čia autorius aiškina, kodėl tą žodį rašo kabutėse) tautos tikrais pavadinimas mums, deja, tebėra nežinomas".

GROZNAS NURUNGĖ GROZNĄ

Pasaulio viešoji nuomonė entuziastingai sutiko žinią, kad Groznas iššifravo hetitų hieroglifus. Champolionas nurungė Champolioną!

Tarptautinė hetitologų "komanda" pažūrėjo į dalyką iš sportinio taško: kaip į žinią, kad bėgikas arba sunkmūvy kilnotojas, esantis pasaulinio dešimtuko priekyje, pagerino savo asmeninį rekordą. Jos dalyviai jį pasveikino ir... truputį jam pavydėjo.

Taciau pats veikalas juos siek tiek sutrikdė. Pirmąsias recenzijas atsiuntė Meridžis iš Italijos ir Garstangas iš Anglijos. Jie buvo atsargūs: čia išlyga, ten pritarimas, vienur šauktukas, kitur klauktukas. Mažesnės žvaigždės orientalistikos padangėje švietė aiškiau, bet jų spindesį temdė saulė. Ne todėl, kad Groznas būtų buvęs kritikai neprieinamas, bet vis dėlto jis buvo labai didelis autoritetas.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir patinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBE

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIŪNAS

AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGŲ GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

2359 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGŲ GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

4449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

Antras ofisas - 8007 WEST 68th PLACE JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prima ligonius pagal susitarimą. Jei neatšiepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMŲ TAKŲ CHIRURGIJA

Telef. 895-0533

Fox Valley Medical Center 660 SUMMIT ST. ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisas: Hemlock 4-5849

Resid.: 388-2233

OFISO VALANDOS: Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val. antradienis, penktadienis nuo 1-5, trečiadienis ir šeštadienis susitarimu.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGŲ GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUČEL - KRAUČELIŪNAITĖ

AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGŲ GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

4132 So. KEDZIE AVE. Telef. WA 5-2670.

Neatsiliepus - skambinti 471-0225.

Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDUŠIŲ LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis, ketvirtadienis ir penktadienis nuo 8 iki 7 val. popiet. Šeštadienis nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarimu.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA

2456 WEST 63rd STREET

Val. antradienį nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak. Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį 11-12 val. ryto. - Šeštadienį ir sekmadienį 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: Hemlock 4-2123

Resid. telefonai: Gibson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefonai HE 4-2123. Jei neatšiepia, tai telefonai GI 8-8195.

P. ŠEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir L. t.

Val.: 9-4 ir 8-3. Šeštadienis 9-11. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: Prospect 4-5084

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvų gyvenimą ir jų atkūrimą. 664 psl. Kaina \$5.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizavimas šalpos draugijos, statytos bažnyčios, steigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 psalmistų chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksmingų smonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socializmo, liaudiesmąslių ir kitų organizacijų atlikti darbai, steigtos mokyklos, švietimo, bibliotekos ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIOS

vardu ir pasiūlyti

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

DR. VALIŪNO DARBU ATSKAITA

(Atkelta iš 4 psl.)

lonu čia pabrėžti, kad aš buvau painformuotas latvių centrinų organizacijų pirmininko, jog lietuvių atstovai, būtent pirmininkas J. R. Simanavičius geriausiai iš visų delegatų pasireiškė ir todėl ministeris pirmininkas beveik išimtinai su jais kalbėjosi. Dėkoju Vliko Valdybos vardu mūsų atstovams, atlikusiems puikų darbą ir dar kartą įrodžiusiems, kad lietuviai gali būti pakilūs ir išmintingi.

Paskutinio mano su Lietuvos Atstovų lankymosi State De partamente lapkričio 8 d. metu mes buvome užtikrinti, kad Jungtinių Amerikos Valstybių politika Pabaltijo atžvilgiu nesikeisianti ir kad Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos išdavose Lietuvos teisiniai reikalai nebus pažeisti. Mums buvopazadetas State Departamento nuosirdus bendradarbiavimas bei abipusis informavimasis apie konferencijos eigą.

Vliko darbas tarptautinėje plotmėje yra sudėtingas, sunkus ir reikalaujantis iš Vliko Valdybos ir Tarybos pasiaukojimo

GRADINSKAS GERAS MAGNETOFONAS NEVIEN TIK GROJA, BET IR UŽRAŠO 2512-W. 47 ST. - FR 6-1998

GUŽAUSKŲ GELES VISOMS PROGOMS BEVERLY HILLS GELINČIA 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-8333 ir PR 8-8334

PERKRAUSTYMAI MOVING Leidimai - Pilna aprauda ZEMA KAINA R. SERENAS 2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausias gelis ir vaikai antkapų papuošimui ir sezonines kapams gelės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 6525 So. Harlem Ave. - 586-1220

MOVING Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumu. ANTANAS VILIMAS 823 West 34 Place Tel.: Frontier 6-1882

SOPHIE BARCUS RADIO SEIMOS VALANDOS Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M. Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. - Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Telefonai: Hemlock 4-2413 7169 So. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO, ILL. 60629

ir pasišventimo. Nei vienas iš mūsų nedirba nei materialistini nei garbės tikslų vedamas. Iš šios mano apžvalgos gali sudaryti sau įspūdį, kiek daugiau mums reikėtų jėgų pasiekti tai ko mes norime pasiekti okupuotos Lietuvos labui. Mūsų tauta kenčia žiauria okupaciją, mūsų broliai yra žudomi, kaip tai paskutiniiais metais atsitiko su ne vienu mūsų intelektualu; jie miršta tolimame Sibire, yra rusinami ir visokiais būdais persekiojami. Ta vergovė amžiams neliks. Aš prašau visų geros valios lietuvių, talkos mūsų veiklai sustiprinti ir patiems dar veikiau išjungti į Lietuvos laisvinimo darbą. Vliko Valdybos vardu noriu jus užtikrinti, kad ir ateityje mes darysime visa, kas imanoma, mūsų tautos vėgijai kelti viešumon visame laisvajame pasaulyje ir atlikti kas mūsų jėgomis imanoma, kad priartintume mūsų brangiai Tėvynei Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

Vlikas savo veiklą pradėjo Lietuvoje ir jis savo darbą baigs Lietuvoje, kai ji bus vėl laisva, nepriklausoma, demokratinė valstybė. (Pabaiga)

\$624 Vasario 16-tos gimnazijai

Vasario 16-gimnazijai 1978 m. parėmė šie geraširdžiai lietuviai: Jonas Gaižutis - \$100, Stasė Juodvalkienė - \$60, Jonas Končius - \$24, Elena Rukuižienė - \$18, Pranas Žaiskas - \$24. Po 12 dolerių: J. Augaitienė, J. ir H. Bartkai, C. Beinoras, L. Bichnevičius, Vl. Bikulčius, J. Bigelis, S. Būdas, O. Čaplinskienė, Aug. Dačkus, J. Dekeris, Ben. Dunda, J. F. Gribauskas, Olg. Gešventas, A. Jankūnas, M. ir K. Jasilevičiai, J. Jokubaitis, A. ir Alb. Karaliniūnai, V. Kuprys, dr. J. Leseckas, A. Laniauskas, V. Masaitis, V. Mičiulis, dr. M. Morkūnas, A. Orvidas, S. Paulauskas, J. Paulėnas, K. Račiūnas, M. Rimkienė, Ant. ir T. Žaiskai, J. ir P. Mikalauskai ir Irena Paliulienė.

K. Vasiliauskas - \$10, A. Trauginas ir D. P. po \$6, L. Grauzdienė ir E. Purtilienė po \$2.

ENERGY WISE Tighty-close damper of fireplace when not in use. Don't be a Born Loser!

Paskutinės birutės Novickienės valandos

NEW YORKAS, N. Y. - Tiesioginė Birutės Novickienės suaukštinimo šventė vyks šį vakarą, gegužės 16 dieną, 8 val. vak. Naudotis šventei su ratukais. Kol josios vyras, inž. Novickas dar buvo gyvas, tai jai buvo labai svarbi paskutinė metų atkūrimo šventė. Ji paskutinį metų atkūrimą jai darėsi neapkeliamas.

Gruodžio 14 dieną ryte lygiai pirmą valandą, ji pasijuto blogai, priekštarai su ja tame pačiu metu būdavo ir sveikatos klausimai ir paprašė, kad pašauktų žvilgę. Žvilgė yra Novickų dukterė, gyvenanti tame pačiame name, esančiame New Yorke, Ozome Parke, antrame aukšte.

Ligonė priėmė jausmą mergaitę iškvietė dukterę žvilgę, kuriai ligonė pasiskundė nepaprastais skausmais. "Aš jaučiuosi labai blogai", - pasakė ji dukterai. Dukterė bandė apraminti skausmus, pasitarė kokių vaistų duoties skausmams nuraminti, bet ir tai nepagelbėjo. 1:20 minutę tiesioginė Novickienė mirė. Jos kūną dukterė žvilgė užmerkė akis. Matyti, kad Novickienė jauėsi artėjantį mirčių. Trečiadienį jai pasiskundė fotografę Salomėją Narkelionaitę ir paprašė, kad padarytų kelias fotografijas. "Tai bus paskutinė mano nuotrauka", - tarė ji fotografai.

Reikia manyti, kad Blaso parašytoji biografija bus lietuviškoje spaudoje. Novickienė yra pašarvota Garšvos koplyčioje. Sekmadienį koplyčioje vyks atsisveikinimas. Pirmadienį, 10 valandą ryto ji bus palaidota šalia vyro. Buvo daroma didelis spaudimas laidotojai Novickienę su religinėmis ceremonijomis, bet velionė buvo netikinti ir prieš mirčių kelias atvejais buvo instruktavusi artimuosius, kad laidotuvės būtų be tikybinių apeigų.

Iš viso surinkta ir gimnazijai pasijusta \$624. Savo ir gimnazijos vardu visus nuosirdžiai šventose Kalėdose sveikinu, linkiu geros sveikatos ir prašau pasilikti rėmėjais ir 1974 metais. Ona Žaiskienė, 15 rėmėjų būrelio vadovė.

1974 METŲ ALMANACHAS Chicago Tribune praneša, kad ji jau išleido ateinantiems 1974 metams pasaulinį almanachą, "The 1974 Word Almanac and Book of Facts". Tas almanachas jau leidžiamas kasmet per 106 metus. Naujasis leidinys turi 1,040 puslapių ir yra visokiasų faktų bei įvykių rinkinys iki pat Watergate skandalo". Kaina \$2.25. Gaunama Public Service office of the Chicago Tribune, 435 N. Michigan Ave. Užsiskaitant laišku pridėti Post Office Box 4958, Chicago, Ill. 60680. Ne Illinoisaus piliečiai turi priekalnos pridėti 11 centų kaip "sales tax".

UFO skraido naktį?

Tūlas Skeptikas klausia Chicago Tribune skyriuje Action Express, kodėl visi tie "neatpažinti objektai" - Ufo skraido tik naktimis? Ar tai ne įrodymas, jog visi tokie prajovus mačiusieji yra "mėnulio apkerėtiniai"? Ar Action Express žino atvejų, kur "skraidančios lėktės" būtų matytos dienos metu? Atsakymas Sceptikui: "Tamsa tikrai esi tamsoje. Daug kartų paspauginti objektai buvo matyti skraidant dienos metu. Du labiausiai pasižymėję skraidant dienomis metu buvo New Mexico ir New Hampshire (Northwestern universiteto astronomijos departamento profesorius J. Allen Hynek pranešimas): Naujojoje Meksikoje policininkas, gavęs progą būti per 50 pėdų arti ne šio pasaulio svečių, sakė kad jie buvo panašūs į nykštukus nepilnu 4 pėdų didumo, pigmėnų formos veidukais, baltais išviršiniais (coveralls) apvilę. New Hampshire liudininkas nupasakojo visai panašų patyrimą, be to, kad tie erdvių keičiviai savo tarpe kalbėjosi "re-

A. A. JUOZAS-SONGAILA Gvy. 2715 W. 27-Place Mirė 1973 m. gruodžio mėn. 10 diena 2 val. po pietų, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje. Paklo nuliūdę daug draugų ir pažįstami. Laidotuvėms rūpinasi Justinas Leonas ir Iwanas Pitpirka. "Kas gali prisidėti prie laidotuvių, prašome kreiptis į Leoną ar Pitpirką. "Kūnas pašarvotas Petro Biūno koplyčioje, 4348 So. California Avenue. Pirmadienį, gruodžio 17 diena 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines. Visi a. a. Juozo Songailos gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka: Draugai ir pažįstami. Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas. Telef. LA 3-3572.

Didžiai Gerbiamai a. a. Advokatei BIRUTEI NOVICKIENEI mirus,

liūdinčius: Jos motiną Moniką Grigaliūniene, dukrą Žvilgę Batiene, sūnų inž. Sigilą, seseris - Baniūtę Mačiūniene ir Aidoną Edovalaitienę, brolius - Kestutį ir Algirdą Grigaičius, svogerį Bernardą Zukauską ir jų šeimas nuosirdžiai užjaučiu ir drauge su jais liūdiu. Marija Rokkuvienė - Milvydaitė

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAISKINIMAI, KIEKVIENA DIENA BUTINI KRIKŠČIONIUI

Mieliausi, su baime ir drebėjimu ant išganymo įsų dirbkite; nes Dievas yra, kuris daro jums ir norą ir išpildymą, pagal savo gerą valią. - Pl. 2:12, 13.

Paripintojas to išganymo, koki turime Kristuje Jėzuije, yra pats Dievas, ir jis yra tas, kuris pritraukė mus prie savęs ir pažadėjo duoti mums malonę, kokios tik reikalaujame vaikščiodami teisybės takais; o tuo labiau tiems, kurie vaikščioja Jėzuso pėdsakais, ir eina pasiaukojimo keliu. Taigi kol su baime ir drebėjimu, pridėdami visoki rūpestį, mes stengiamės išdirbti savo išganyimą, turime progos neužmiršti, kad Viešpats pažadėjo duoti mums malonę kiekvienam reikale; todėl drąsiai galime pasitikėti, kad geriausias mūsų pastangos bus tinkamos Dievui, jei bus pristalytos jam kartu su Kristaus teisingumo nuopelnais, mums priskaitytas per tikimą.

Kristus pasakė, kad jis įstels bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kristaus bažnyčia. Į visus žiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje knygoje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: F. Zavist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71st Street Telef.: GRowehill 6-2345-6 1410 So. 50th Ave., Cicero Telef.: TOWNhall 3-2108-9 TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai MAŽEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MAŠINOMS VIETA REpublic 7-3600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI: DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID 4605-07 So. HERMITAGE AVENUE Tel.: YArds 7-1741-1742 4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE Telefonas: LAfayette 3-0440 MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI: Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktoriu Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTI. TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS 3367 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS 1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1093

PETRAS BIELIŪNAS 4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS 3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ (LACEAWICZ) 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672 11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS 3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

JAPONAI PASIEKĖ SAGARMATĄ

Katmandu, Nepalis. — Juo geriau kelionė pasirengi, tuo ji įdomesnė. Be to, turi progos daugiau patirti. Visuomet naudingiau pamatyti, ką iš anksto nori, negu pasitikėti žmogumi, su kuriuo beveik negali susikalbėti. Didens kelionės yra iš anksto suorganizuotos, kelionių agentūros viską iš anksto apsvaisto ir suplanuoja. Bet jeigu pats keletis nepažįstamame krašte nori ką daugiau ar įdomiau pamatyti, tai jis turi iš anksto pasiruošti.

As tolimesnė kelionė iš anksto ruošiasi, bet kai reikia iškristi, tai beveik nieko po ranka neturiu. Paskutinėmis kelionės dienomis pasitiko daug visokių darbų, kad neturiu laiko net ir kelionės dalykų susidėlioti. Panašiai turėjau išskubėti ir į šią paskutinę savo kelionę. Narėjau baigti įvairius darbus, neturėjau laiko valizoms sutvarkyti. Nepaėmiau net pažįstamų adresų.

As jau pasakiau, kodėl as pasirinkau Katmandu miestą, nors ir išskubėjau, bet kelionė mane visą laiką lydi laimė. Skridau pamatyti seną tautą ir seną valstybę, o Kat-

mandu mieste sutikau pačius moderniškiausius ir gabiausius Everestio nugalėtojus. Tai du jauni japonukai, niekur anksčiau nesigarsinę, bet "nugalėjimo darbu" gerai pasiruošę, "įveikė Everestą".

Tai buvo atlikta šių metų spalio 26 dienos popietę. Visą pasaulį apskrido žinia, kad du japonai iš pietinės pusės įlipę į pačią Everestio viršūnę. Jie pavaiškėjo kelias valandas po aukščiausio kalno viršūnę, pasiklausė smarkiai pučiančio vėjo, pasižiūrėjo į greta esančius kitus kalnus, prisitraukė naujausių nuotraukų, spalvotų ir pranešė Japonijoje likusiems savo draugams, kur jie yra ir ką jie padarė.

Pirmiausia noriu padaryti kelias pastabas dėl kiekvieną kartą vis drąsesnio "Everesto nugalėjimo". Everestio "nugalėtojų" nėra. Gal kada atsiras žmonių, kurie ir Everestą įveiks, bet tuo tarpu tokių nebuvo ir nėra. Spauda skelbė, profesoriai knygas rašė apie "Everesto nugalėtojus", bet tas didžiausias pasaulio kalnas ir šiandien tebestovi niekeno-nenugalėtas. Turės dar labai daug vėdėns prabėgti, kol at-

Sagarmatos kalnas, kurį europiečiai vadina Everestu, nes britų matininkas Everestas pirmas išmatavo jo dydį. Kalnas yra 29,028 pėdų virš jūros paviršiaus. Nepalio gyventojai Everestą vadina senu Sagarmatos vardu. Greta Sagarmatos kairėje stovi Nupcės kalnas, iškilęs 25,850 pėdų virš jūros paviršiaus, o dešinėje stovi Locės kalnas, iškilęs 27,890 pėdų.

si šio milžiniško kalno nugalėtojai.

Reikia neužmiršti, kad Everestas — ne vienias. Jį remia visa eilė kitų kalnų, kurie mažai ką mažesni už patį didįjį pasaulio kalną. Prie Everestio neprieisi, jei nenugalėsi Kančandžiungos. Everestas nejudės, jeigu nebus pajudinta Anapurna, o kur dar stovi Makalu ir Daulagirio kalnai. Šie keturi milžiniški kalnai, sucentuoti iš pačios kiekiausios uolos, prie Everestio nieko neprieis.

Everestas neįveikiamas. Nei vienas iš mano čia suminėtu kalnų neįveikiamas, todėl ir kalbėti apie Everestio nugalėjimą yra tiktai savęs apgaudinėjimas. Everestą saugojantis vėjas jau ne vieną "nugalėtoją" yra nupūtęs į tarpukalnes, iš kurių kelio į kalnus nėra. Nuo Everestio nupūstas žmogus skrenda tiesiai mirtin. Jo ir kapo niekas nesuras, nes niekas tais kalnais ir tarpukalnais nevaikšto. Ten gyvena žvėrys ir paukščiai, kurie nusiritus "nugalėtoją" gali supietuoti, bet greičiausiai sniegas viską apdengia.

Jeigu nevydas, tai būsimus "nugalėtojus", pasigauna sniegas arba ledai. Dažniausia sniegas, nes tokioje didelėje aukštumoje lietus yra labai retas dalykas. Dar retesnė yra kruša.

Be gražiausia šioje visoje istorijoje, kad ir Everestio nėra. Himalajų kalnų gyventojai aukščiausią kalną vadina Sagarmatos kalnu. Taip Everestio kalną vadina visi Nepalio gyventojai, tokiu vardu jį vadina kaimynai tibetiečiai, taip yra jis įrašytas pačiose seniausiose krikšto knygos, gulinčiose senose Nepalo ir net Katmandu maldyknose.

Nepaliečiai yra dideli konservatoriai. Savo tautos praeities jie nežino, kaip ir mes lietuviai, bet jie turi prieš tris tūkstančius metų rašytų krikšto lapų. Man pasakojo, kad Kalifornijos mokslininkai dabar šiuos tu senų lapų dulkes ir skaitinėja, kas ten buvo parašyta ir ką tas parašymas šiandien reiškia.

Galimas daiktas, kad bus įrašyta, kada Sagarmatos kalnas gimė, bet mes ne greitai jo metus patirsime. Teko sužinoti, kad ir tie mokslininkai senų metrikų Nepalyje neskaito. Nupūtę šimtmečių dulkes, jie lapus fotografuoja ir veža-

si į Berkeley laboratorijas. Praeis keli metai, kol viską pradės skaityti. Mes, tur būt, tik metrikų neskaitysime.

O apie Sagarmatos viršūnę pasiekusius japonukus teks parašyti kitame rašinyje.

Vladas Rusčiauskas

TRUMPAI

— A. a. Mary Vainorienė, Pittsburgh, Pa., ilgametė Naujienų skaitytoja ir rėmėja, mirė gruodžio 1 d. Po pamaldų iš šv. Kazimiero bažnyčios gruodžio 4 d. buvo palydėta į šv. Kazimiero kapines. Nulūde liko vyras Aleksandras, dvi dukterys ir 4 anūkai. Neseniai velionė atsiuntė Naujienų paramai 30 dol. auką, bet pavardės prašė neskelbti. Geri darbai nemiršta ir nepranyksta. Nuširdi užuojautą Velionės šeimai ir artimiesiems.

— Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų Kalėdų eglutė įvyko gruodžio 15 d. mokyklų patalpose. Mokiniai suvaidino rašytojos, mokytojos Danutės Bindokienės vaidinimą "Laiko Ieškotojai". Jį režisavo mokyklų muzikos mokytoja Emilija Pakštaitė.

— Rašytoja, mokytoja Vanda Vaitkevičienė sugrįžo mokytojauti į Kr. Donelaičio lituanistinę mokyklą. Ji parašė vadovėlį "Spindulėlis" antrajam skyriui, kurį skaito šios mokyklės mokiniai.

— K. Burbulyš iš Bridgeporto apylinkės, pratešdamas prenumeratą, atsiuntė dolerį už kalendarį.

— Jurgis Mejeris, Melrose Park, Ill., pratešdamas prenumeratą tarp kitko rašo: "Priedu 5 dol. Naujienų vėjui. Gėriuosi Naujienomis ir jų nustatymu. Teskite ir toliau gera darba. Linkiu jums viso geriausio".

— P. V. Sliauteris iš šiaurinės miesto apylinkės, linkėdamas linksmų švenčių, pakartotinai atsiuntė vėjui 6 dol.

— Julia ir Povilas Petraičiai, Torrance, Calif., švenčių progai palinkėjo Naujienoms, jų darbuotojams ir bendradarbiams geros sveikatos ir daug laimės. Ta proga jie atsiuntė Naujienų vėjui 10 dol.

— J. Bacevičius, Hammond, Ind., pratešdamas prenumeratą, atsiuntė vėjui 2 dol. Vajaus komisija nuosirdžiai dėkoja visiems rėmėjams už aukas. Visi skaitytojai yra prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia
MANAGEMENT TOP INCOME

We are a large diversified marketing Corporation seeking 4 "Sales Managers" who can organize and direct the activities of others. Serious minded only apply

Call Today
MR. KRANZ
469-9502

TOOL AND DIE MAKER
Experience required. Good starting salary. Day shift. All company benefits and profit sharing.
MANOR TOOL & MFG. CO.
9245 IVANHOE ST.
SCHILLER PARK, ILL.
678-2020

REIKALINGAS VYRAS bendriems automobilių taisymo patalpose darbas, mokantis vairuoti ir galintis susikalbėti angliskai. Tel. 776-5888.

CHEMICAL COMPOUNDER BATCH MAKER
Convenient near north side job offering fine pay for experienced compounder. Free parking. Good working conditions.
Call Mr. SCHUB
738-2600

AUTO SERVICE ADVISOR
1 auto service advisor. Chrysler experience preferred. Pay open according to ability.
Call Mr. WILLIAM MUELLER
227-3300

TIRE MAN
Experienced.
Days. Drivers license required. Excellent benefits.
Call 358-7000

lietuviai yra kviečiami susipažinti su Naujienomis ir jas užsisakyti.

— Donaldas C. Antikauskas iš Marquette Parko apylinkės, prieš 15 m. baigęs Loyolos universitetą ir pradėjęs tarnauti Continental Illinois Nat. banke, paskirtas vertybės lakštų skyriaus vedėju.

— Lorie Tumaitis ir Deborah Niemas išrinktos Jaunųjų verslininkų organizacijai priklausiančios Ashco West Junior Achievement b-ivės, 3001 W. 59 St., valdybos pareigūnėmis. Ta savistovi jaunųjų b-ivė, globojama Western Electric Co., gamina pelenines su monogramomis. Organizacijoje auga ir lavinasi būsimieji pramonininkai ir verslininkai. Jos įvairių bendrovių aukštoje pareigose yra ir daugiau lietuvių jaunuolių.

♦ **JOHNNIE'S MINI MARKET**, 1439 So. 49 Ave., Cicero. Medžioklinės dešrelės, iš Vokietijos importuotas kumpis, skaniausias lietuviškos dešros, skilandžiai ir kiti skanumynai. Kūčioms: šližikai, grybai, silkės ir spanguolės. Taipgi lietuviški laikraščiai ir knygos. (Pr.)

♦ **Krylovo "Šimtą Pasakėčių"** galima gauti pas vertėją už \$3.50. Gausite knygą, jei minėtamumą pasijusite tokiu adresu: Mr. Jonas Valaitis, 1822 So. 49 Ave., Cicero, Illinois 60650. Telefonas 652-0312. (Pr.)

♦ **Leokadijos Brazdienės maisto produktų krautuvės**, 2617 W. 71st St., telef. PR 8-2030 kasdien gamina šviežią maistą ir skanumynus. Veikia kavinė ir seklyčia - restoranas. Kūčių ir Kalėdų stalui paruošta penkių rūšių silkii, dar daugiau žuvų patiekalų ir lobsterių bei šrimpsų; penkių rūšių vinegratai, aguonų pienas, šližikai, barščiai, grybų ausukės; ragutis, medauninkai ir kt. Be jau žinomų mūsų įvairių tortų, dar turime 4 rūšių naujų tortų, įvairių mėsos ruliudų ir visa, kas tik reikalinga Kūčių bei Kalėdų stalui. Užsisakykite iš anksto, kad spėtume jums paruošti. Kūčioms įvairūs moldai ir žuvis su migdolais.

Antroji tokia pat krautuvė, originaliu Swanson's Catering vardu, yra 2502 W. 63rd St. Tel. WA 5-1533. (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISU RUSIU DRAUDIMATO AGENTURA
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

DEPENDABLE
CLEANING WAMAN WANTED
Mon. — Wed. & Fri. half days mornings. Steady. North side Chicago. Salary open. References. Excellent transportation.
Some English necessary.
973-0946, Mornings.

1501 No. DAYTON
Gera bizni darandam restoranui reikalinga virėja — short cook. 5 darbo dienos, labai geras atlyginimas.
Telef. 642-5575.

BUSINESS CHANCES
Biznio Proges

RESTORANAS
50 vietu dvizio. Pilnai irengtas su visais irankiais. Oro vesinimas. Gražiai dekoruotas. Arti Ft. Sheridan. Ikaunutas greitam pardavimui. Idealia seimos tipo biznis. Tel. DE 2-6351 prieš 5 val.
266-7030 po 6 val.

MISCELLANEOUS FOR SALE
Ivairūs Pardavimai

HOUSE FULL OF SPANISH FURNITURE FOR SALE:
2 leather sofa beds, tiffany and 3 other lamps, oil paintings, wall decorations, vacuum, sewing machine, stereo TV & other misc. items.
CALL 774-1882.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

5 ROOMS UNFURNISHED, STEAM HEAT.
\$165 a month.
4919 W. THOMAS
Call 286-0164 after 6:00 P. M.

A. TVERAS
LAIKRODZIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4924 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

D E M E S I O
62-80 M. AMZIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio Liability draudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

M. A. SIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiskimai ir kitoki blankai.

TERRA
Brangenybes, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMAI, NAMU IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ? SUSIEKITE SU CONNIE DAGYS
FIRESIDE REALTY —
Tel. 585-2064
Čia būsite užtikrintai sažiningai aptarnauti.

KUR ŽMONES SAVI
MARQUETTE PARKE 7 kambarių 1 1/2 aukšto namas su garžu. 30 pėdų lotas. 2 vonios. Gazu šildymas. \$19.800.
MARQUETTE PARKE. Štai gražus beveik naujas namas. 2 miegami, irengtas beismantas. Gazu šildymas. Centralinis oro vesinimas. 1 1/2 vonios. Karmetal. Garžas. Turim raktą. — \$28.500.

ARTI. MŪSIJ VISUJ — modernus 12 m. mūre irengtas beismantas. Garžas Karmetal. \$21.700.
MARQUETTE PARKE 1 1/2 aukšto namas. Vienas modernus butas su 3 miegamosiomis ir 1 1/2 voniomis. Tinka viešam didesnei arba 2 artimom seimom gyventi. \$21.500.

TVIRTAS APARTAMENTNIS MŪRŠ. ARTI. Kėdžie — tona bloku nuo parko. Naujas senas šildymas. Svarčiai nuodėntas. \$16.000 pajamų. Kalna \$89.000.

4 RITU GRAŽUS MŪRŠAS arti vieniolimo. Naujas gazu šildymas. Alum langai. Karmetal. 3 auto mūro garažas. \$49.000.

PIRKTIS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina \$9.900.
Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

NEPAPRASTAS PIRKINYS
Modernus huncslaw tinka bet kuriai šeimai. Geraiisota vieta Marquette Parke. Tuoji galima nūmiti. Su mažinta kaina vien butui — ir vertės. Kadangi reikia skubai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63rd ST. (Prie Sacramento)
Tel. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namu Statyba Ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengti mieste ir užmiesty naujus ir senesnius namus visu mūro namo apdėdymo našius air-conditioning, vadovams boilerius ir stouu rinas (gutters). Dirbu greit, sažiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60608. Tel.: VI 7-3447

PLUMBING & HEATING
Service 24 hours
10305 So. St. Louis
Tel. PR 9-2955

SIUNTINIAI I LIETUVA
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobilių išlyginami ir nudašomi. Darbas atliekamas sažiningai ir gerai, prityrusis darbininku. Kalnos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARŠINASI "NAUJIENOS"

NAUJOJI GOLD COAST INN
Geras lietuvių ir amerikiečių maistas yra mūsų specialybė.
Priimami užsakymai grupinėms sueigoms gimtadienių, laidotuvių ir kitomis progomis, pasirenkant geriausią šeimos stiliaus maistą ir gerimus.
LARRY IR BEA LAURIAN
Naujieji Savininkai
2525 West 71st Street, Chicago, Ill. 60629. Tel. HE 4-4149

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI
YRA GERIAUSIA DOVANA
Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakytų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žinemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražiai literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išėvių švietusiu gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.
Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.
GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE"

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sažiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, BALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, baldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA
Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:
K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrišta, 431 psl. \$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJU LIETUVIŠKU KNYGU ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis \$2.00
Dr. K. Grinlius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl. \$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštasis viršelis. \$5.00
Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
P. Liūdžiuviene, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIODŽIŲ, 88 psl. \$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl. \$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai. 232 puslapiai. \$3.00
NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

"NAUJIENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BIČIULIS